

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Ciitorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Festivitate aniversară la Centrul arhiepiscopesc Sibiu

Joi, 30 decembrie 1976, ora 12, în una din sălile Institutului Teologic Universitar din Sibiu a avut loc o festivitate consacrată aniversării a 29 ani de la proclamarea Republicii.

Festivitatea a fost prezidată de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, fiind prezenți: P.C. vicar, P.C. consilieri și alți angajați de la Centrul arhiepiscopesc Sibiu, P.C. rector, P.C. profesori și alți angajați de la Institutul Teologic, P.C. protopop și preoți din Sibiu.

După cuvântul de deschidere al Î.P.S. Mitropolit Nicolae, P.C. prorector C. Voicu a susținut o documentată conferință, în care a scos în lumină premisele care au dus la ziua de 30 Decembrie 1947, când a fost proclamată Republica Populară Română, în 21 august 1965 devenind Republica Socialistă România, precum și realizările mai de seamă din anii Republicii.

Conferențiarul a subliniat, între altele, rezolvarea justă, de către actuala noastră orînduire, a problemei naționale, veniturile mereu crescînde ale populației, omogenizarea societății noastre, realizările mai de seamă din jud. Sibiu etc.

S-a evidențiat de asemenea aportul de muncă și sprijinul adus de fiii Bisericii noastre, cler și credincioși, la progresul Patriei, specificîndu-se, în acest sens, cele peste 6500 zile muncă prestate de studenții teologi la strîngerea recoltei în toamna anului 1976.

Au luat cuvîntul: P.C. rector Gr. Marcu, P.C. cons. Gh. Papuc și P.C. vicar Tr. Belascu, care au reliefat alte aspecte legate de înfăptuirile poporului român în anii Republicii și de bunul nume dobîndit de România socialistă în lumea internațională contemporană.

Din telegrama trimisă cu acest prilej Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, încreștăm următorul pasaj:

„Cu acest prilej sărbătoresc, Ierarhul, preoții și credincioșii din Arhiepiscopia Sibiului exprimă Domniei voastre, Domnule Președinte al Republicii Socialiste România, simțămintele lor de înaltă stimă și devotament deplin pentru totala dăruire, înțelepciunea și clarviziunea cu care conduceți destinele actuale ale Patriei și poporului nostru spre noi culmi de lumină și progres, în deplină suveranitate și independență națională, pentru mesajul binecuvîntat al păcii pe care îl afirmați cu înalt prestigiu în lumea contemporană, pentru ca principiile de echitate, frățietate și înțelegere să se instaureze în relațiile dintre state, spre binele tuturor popoarelor.”

Telegramă omagială a fost trimisă de asemenea Domnului Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor.

Subliniind faptul că epoca noastră este cea mai măreață din urcușul istoric al poporului nostru, Î.P.S. Mitropolit Nicolae a îndrumat în încheiere să ne identificăm cu munca ziditoare de valori multilaterale în care este angajat poporul nostru, „căci numai prin muncă creatoare și jertfelnică se realizează bunurile materiale și spirituale, prin muncă se realizează personalitățile, toate lucrurile mari din această viață”.

T.

„Iată vă binevestesc bucurie mare“ *)

(Luca 2, 10)

Nașterea Pruncului Iisus este sărbătoarea cea mai luminată, cea mai plină de bucurie, pace și înălțare sufletească a dreptcredincioșilor creștini, fiii Bisericii noastre. Ingerul a vestit păstorilor bucurie mare prin cuvintele: „Vi s-a născut astăzi Mîntuitor, care este Hristos-Domnul, în cetatea lui David, și acesta va fi semnul: Veți găsi prunc înfășat, culcat în iesle” (Luca 2, 11—12). Și îndată a apărut mulțime de cete îngerești, care laudau pe Dumnezeu în cîntări de preamărire, zicînd: „Slavă intru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14).

Cu sufletele pline de bucurie, după ce au ascultat cîntările îngerilor, păstorii au pornit în căutarea Pruncului precum le spusese ingerul și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle. Ei văzîndu-l au vestit cuvîntul grăit lor despre acest copil (Luca 2, 16—17). Întorcîndu-se la turmele lor, păstorii au vestit tuturor cele văzute în ieslea din Betleem și cele auzite de la inger.

Primii închinători la ieslea din Betleem au fost îngerii și păstorii, prin care Tatăl a preamărit pe Fiul Său cel Unul Născut. Și pentru ca Fiul Său cel iubit să fie cîștigat și de cîștig, odată cu nașterea Sa apare pe cer steaua, care îi călăuzește pe „magii de la Răsărit” la locul unde s-a născut Iisus. Pînă la sosirea magilor, dreptul Iosif și Fecioara Maria cu Pruncul Iisus au fost găzduiți în casă, semn al prețuirii de care se bucura familia la iudei.

După sosirea în Ierusalim, magii au întrebat: „Unde este regele iudeilor, Cel ce s-a născut? Căci am văzut la răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui. Și auzind regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el” (Matei 2, 2—3). Plecînd de la Irod, magii, conduși de stea, au găsit pruncul și i s-au închinat cu mare bucurie,

aducîndu-i daruri: aur, tămîie și smirnă. Il cinstesc ca pe un împărat, dăruindu-i aur; Il preamăresc ca pe un Dumnezeu, dăruindu-i tămîie, și îi prevestesc patimile, dăruindu-i smirnă.

Cerul cerurilor și pămîntul se luminează, căci Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, care s-a pogorît de la Tatăl ca să ne mîntuiască din robia păcatului. De ce această bucurie nemărginită? Pentru că ne-a ridicat la starea de fii ai lui Dumnezeu după har. Pentru că prin El și în El toate se îndreaptă spre ținta desăvîrșirii divine. Pentru că El aduce pace și bunăvoire pe pămînt.

Mare este taina rînduiei lui Dumnezeu! Minunată este și negrăită înțelepciunea Lui! Căci prin Fecioara Maria, Iisus — Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca lumea viață să aibă și cît mai multă viață. Iisus Hristos s-a intrupat din dragoste nemărginită pentru oameni. A venit în lume, s-a făcut asemenea nouă, afară de păcat, pentru a ne învăța cum să slujim unuia altuia cu dragoste. Sfîntul Apostol Pavel zice în Epistola către Efeseni: „Fiți dar următorii lui Dumnezeu ca niște copii iubiți și umblați întru dragoste, precum și Hristos ne-a iubit pe noi și s-a dat pe sine pentru noi” (Efeseni 5, 1—2). Deci scopul venirii Mîntuitorului în lume este pentru a ne învăța cum să trăim în pace, bunăînțelegere, ca să ajungem la ținta desăvîrșirii noastre care este Hristos. Căci toți sîntem fii ai aceluiași Părinte ceresc și pentru toți s-a născut, a pătimit și s-a jertfit Hristos-Domnul. Toată legea și toți prorocii se cuprind în aceste cuvinte, ne spune același mare Apostol: „Căci toată legea se cuprinde într-un singur cuvînt,

(Continuare în pag. 2)

* Din Pastorală de Crăciun 1976 a Î.P.S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului.

Pîine pentru suflet

Gînduri de Crăciun și Bobotează

An de an sărbătorim Nașterea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos. Așteptăm această sărbătoare cu negrăită bucurie, fiindcă ea ne pune din nou în legătură cu Mîntuitorul, trezește în noi dorul de a fi cu El, de a trăi împreună cu El și de a ne împărtăși de darurile aduse de El. Doar de aceea Crăciunul e numit în popor „sărbătoare a darurilor”. Crăciunul ne arată că nu sîntem singuri, că Dumnezeu este aproape de noi, în „maximă apropiere” și că noi putem fi cu El, avem capacitatea de a cunoaște slava Lui „pe cît se poate” și mai ales, ni s-a arătat nemărginita, infinita iubire a lui Dumnezeu față de oameni.

Tocmai de aceea Crăciunul ne invită să cugetăm la demnitatea de fii ai lui Dumnezeu, la rostul și la chemarea noastră în lume. Dacă Întruparea Fiului lui Dumnezeu a surpat zidul despărțitor dintre credincios și Dumnezeu, ea este pentru creștini o invitație la surparea zidurilor despărțitoare dintre oameni, o chemare de apropiere, respect și de iubire între toți oamenii.

Cînd Ioan Botezătorul era în închisoare și auzise de faptele lui Iisus, a trimis pe doi dintre ucenicii săi să-l întrebe: „Tu ești cel ce vine sau să așteptăm pe altul?” și Iisus răspunzînd, le-a zis: „Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți. Orbii își capătă vederea și schiopii umblă; leproși se curățesc și surzii aud; morții înviază și săracilor li se binevestește. Și fericit este cel ce nu se va sminti întru Mine” (Matei 11, 2—6).

La prima citire a acestui text biblic se pare că Ioan a trimis pe cei doi ucenici la Iisus fiindcă se îndoaia în mesianitatea Lui. Poate era în durere, închis și ar fi voit o eliberare din această situație.

Dacă însă comparăm acest text cu tot ceea ce a spus Iisus despre Ioan Botezătorul, înainte de acest moment și după această convorbire, ne dăm seama că aici este vorba cu totul de altceva. Pe de o parte Ioan Botezătorul voia să-și convingă direct ucenicii despre mesianitatea lui Iisus, pe de altă parte el ni se înfățișează ca un simbol al datoriei preotului de a vesti și de a mărturisi mereu pe Iisus Hristos și nu pe sine.

Ucenicii lui Ioan îl aveau pe acesta într-o asemenea mare cinstire încît uitaseră ceea ce Ioan le-a spus despre Iisus la început. Ioan Botezătorul cunoștea pe Iisus și mărturisise de mai multe ori dumnezeirea Lui. El a fost înaintemergătorul și pregătitorul căii de primire a lui Iisus (Luca 3).

Cînd a venit Iisus la Iordan să se boteze, Ioan a exclamat: „Iată Mielul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1, 29).

Mulțimilor care îl urmau și îl aclamau, Ioan le spunea: „Cel ce vine după mine, care este înainte de mine și căruia eu nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămîntei” (Ioan 1, 27).

Celor ce ziceau că el este Hristosul, le-a răspuns: „Eu unul vă botez cu apă, dar vine Cel ce este

(Continuare în pag. 2)

Sucesiunea apostolică

Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a propovăduit Evanghelia tuturor celor ce au vrut s-o asculte și pe toți i-a chemat la mîntuire. Pentru toți s-a răstignit și, prin jertfa Sa, a întemeiat Biserica, săvîrșind împăcarea tuturor credincioșilor cu Dumnezeu. Dar nu pe toți, care l-au ascultat, i-a ales apostoli sau ucenici. Sf. Evanghelist Luca istorisește că cineva i-a zis Mîntuitorului: „Doamne, eu te voi urma oriunde vei merge.” Dar Iisus i-a răspuns: „Vulpile au viziuni și păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul” (Luca 9, 57—58; Matei 8, 19—20). Mîntuitorul i-a dat deci a înțelege că apostolia cere un efort deosebit, cere jertfelnicie, renunțare la sine și un devotament de natură permanentă, pe care nu-l pot avea toți credincioșii. Într-o altă împrejurare, un bărbat vindecat de Mîntuitorul „l-a rugat ca să-l lase să meargă cu dînsul. Iar Iisus nu i-a îngăduit, ci i-a zis: du-te la casa ta, la ai tăi și spune-le cite a făcut Domnul cu tine” (Marcu 5, 18—19).

Fără a ține cont de vreo stare socială, de avere sau de alt criteriu de acest fel, Mîntuitorul a ales pe cei 12 apostoli, mai ales din rîndul oamenilor simpli și muncitori, cerîndu-le să fie lumina lumii (Matei 5, 14) și trimițîndu-i în toată lumea să propovăduiască „Evanghelia la toată făptura” (Marcu 16, 15).

Așadar, Mîntuitorul făcea o distincție clară între apostoli și mulțimile de oameni cărora le vorbea sau care îl urmau în anumite împrejurări. Iisus Hristos le-a încredințat apostolilor unele îndatoriri pe care nu le aveau toți cei ce se aflau în jurul Său. Astfel, cînd ucenicii, „apropiindu-se de el, i-au zis: de ce le vorbește lor în pîlde? Iar El, răspunzînd le-a zis: pentru că vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor pe cînd aceluia nu li s-a dat” (Matei 13, 10; Luca 8, 10). Tot așa, cu ocazia sîturării mulțimilor din pustie, Mîntuitorul a dat pîinile nu direct oamenilor, ci „a dat ucenicilor săi, iar ucenicii au împărțit mulțimilor” (Matei 15, 36; Marcu 8, 6). Nu oricui a dat Mîntuitorul puterea și dreptul de a propovădui ci numai celor 12 apostoli, cărora, chemîndu-i, „le-a dat putere ca să izgonească duhurile cele necurate și să tămăduiască toată boala și toată neputința” (Matei 10, 1; Marcu 6, 7), precizînd că prin apostoli primim învățătura cea adevărată. Ascultarea față de ei înseamnă ascultarea față de El însuși: „Cel ce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă și cel ce se leapădă de voi, se leapădă de mine” (Luca 10, 16). Iar după învierea Sa, Domnul le-a zis numai apostolilor: „Luați Duh Sfînt; cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 22—23).

Mîntuitorul a purtat neîncetat o grijă deosebită pentru formarea duhovnicească a Sfinților Apostoli. Încă înainte de patima Sa, le-a făgăduit trimiteră Duhului Sfînt, acelui Mîngîietor care îi va povățui „la tot adevărul” (Ioan 16, 13).

Tot Apostolilor, Mîntuitorul le-a încredințat la Cina cea de Taină săvîrșirea Tainei Sf. Euharistii (Luca 22, 19), care reproduce și actualizează permanent, în chip nesîngeror, jertfa Sa de pe cruce. Înainte de înălțarea la cer, Domnul Hristos le-a dat putere să învețe și să boteze toate neamurile (Matei 28, 19) și să le povățuiască, spre a păzi toate învățăturile primite de la Dînsul, asigurîndu-i că „iată eu sînt cu voi în toate zilele pînă la sfîrșitul veacului” (Matei 28, 20). De asemenea, înainte de înălțarea Sa la cer, le făgăduiește că vor primi putere „cînd se va pogori Duhul Sfînt peste voi, și-mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și pînă la marginea pămîntului” (F. Ap. 1, 8). Deci, Iisus Hristos a investit pe Apostoli cu puterea și dreptul de a continua în numele Său toată rînduiala mîntuirii.

După Pogorîrea Sfîntului Duh, Apostolii erau deplin conștienți de rolul important pe care l-au primit și de puterea sfințitoare, învățătorească și cîrmuitoare ce o dețineau în Biserică și pe care erau obligați s-o exercite din încredințarea Mîntuitorului.

Primii credincioși ai Bisericii creștine cunoșteau autoritatea Sfinților Apostoli și puterea de deținători ai harului. Iar celor care ar fi avut unele îndoieli cu privire la aceasta, Sf. Apostol Pavel le atrage atenția că „Dumnezeu a pus în Biserică: întîi pe Apostoli”... și după ce înșiră pe celelalte funcții ca: prooroci, învățători ș. a., pune întrebare, cu scopul de a sublinia importanța misiunii și puterii apostolice: „Oare toți sînt apostoli?”

„Iată vă binevestesc bucurie mare”

(Urmare din pag. 1)

în acesta: inbește pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Galateni 5, 14). Trînd în Dubul acestei legi a dragostei vom culege și roadele cele bune, cele frumoase, care vor fi o podoabă strălucită a ființei noastre celei noi, pe care și-a pus pecetea Hristos, cel născut în staulul din Betleem.

Aceasta este calea pe care ne cheamă Iisus Hristos-Domnul, care trup s-a făcut pentru noi și pentru a noastră mîntuire. Mare este taina aceasta cu necuprinse înțelesuri pentru noi. Mare este taina creștinătății, mare este taina nașterii lui Iisus! Il preamăresc îngerii, îl preamăresc păstori. Îi aduc daruri și i se închină magii. Il preamăresc neamurile. Il preamăresc colindele străbunilor, lăsate moștenire în tezaurul folcloric religios.

Se împlinesc în anul care urmează o sută de ani de la proclamarea independenței de stat a României. Războiul pentru Independență a avut un larg ecou printre românii de pretutîndenea. Așa s-a transformat acest război într-o puternică manifestare a solidarității și unității naționale a tuturor românilor. Cucerirea independenței a pus bazele Unirii de la 1 Decembrie 1918, prin care s-a rea-

lizat visul de aur al lui Mihai Viteazul și al generațiilor ce au urmat, generații care au așteptat și au luptat vreme de secole pentru împlinirea acestui vis.

Astăzi țara noastră, România socialistă, se dezvoltă într-un ritm accelerat și ajunge la nivelul țărilor avansate ale lumii. În toate părțile scumpei noastre patrii se ridică uzine, hidrocentrale, școli, orașe, semne ale progresului și ale înnoirii continue a vieții poporului nostru. Astăzi numele României socialiste și numele Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu sînt cunoscute în toată lumea.

La acest mare praznic al bucuriei și al mîntuirii să ne închinăm Domnului nostru Iisus Hristos, cel născut în peștera Betleemului, pentru că revărsă în sufletele noastre darurile Sale cele bogate. Să ne rugăm Maicii Domnului, Prea Curata Fecioara Maria, cea „mai cinstită decît Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decît Serafimii”, să fie mijlocitoare la Fiul său, ca prin rugăciunile ei să trăim în pace și dragoste ca fii ai aceluiași Părinte și să ajungem prin lupta cea bună a virtuții pe piscurile tot mai înalte ale desăvîrșirii în Iisus Hristos — Domnul nostru.

Gînduri de Crăciun și Bobotează

(Urmare din pag. 1)

mai mare decît mine... El vă va boteza cu Duh Sfînt și cu foc” (Luca 3, 16), vorbind astfel despre Taina Botezului, pe care a instituit-o Mîntuitorul după slăvita Sa înviere și dînd în același timp dovadă de o adîncă smerenie.

Că în citatul biblic de mai sus nu este vorba de „îndoială” lui Ioan, ci de o mărturisire a divinității lui Iisus prin „arătare” și de o misiune dată apostolilor de a-l vesti pe Iisus, rezultă și din aceea că îndată după ce a trimis pe ucenici să-i spună lui Ioan cele ce au văzut, Iisus a început a grăi mulțimilor despre Ioan astfel: „Ce ați ieșit să vedeți? Ați ieșit să vedeți prooroc? Da zic vouă și mai mult decît prooroc. El este acela despre care s-a zis: „Iată eu trimit, înaintea feții Tale, pe îngerul Meu, care va găti calea Ta înaintea Ta. Adevăr zic vouă: Nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul mai mare decît Ioan Botezătorul; totuși cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît el. Din zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum împărăția cerurilor se ia prin strănuință și cei ce se străduiesc pun mîna pe ea” (Matei 11, 9—12).

Te-ai ruga, iubite frate în Hristos, să meditezi, să medităm împreună la această îndoită mărturie: a lui Ioan despre Iisus și a lui Iisus despre Ioan. Și să vedem dacă nu cumva ea este scrisă și pentru noi, dacă nu cumva în ea se reflectă chipul în care trebuie să-l vestim noi pe Hristos, ce atitudine și ce sentimente să avem în îndeplinirea acestei misiuni!

Dacă nu cumva ne aflăm uneori într-o „îndoială”, într-o delăsare de la această îndatorire,

(I Cor. 12, 28—29). Aceași învățătură găsim și în epistola către Efeseni (4, 11).

Întreaga viață și activitate bisericească era condusă de Sfinții Apostoli, fie în mod individual (F. Ap. 10, 19—44; 8, 27—40, ș. a.), fie în sobor, cînd era vorba de chestiuni mai importante. În rîndul acestora din urmă amintim alegerea Apostolului Matia, în locul lui Iuda (F. Ap. 1, 16—26); alegerea și hirotonia celor șapte diaconi (F. Ap. 6, 6) și hotărîrea despre neobligativitatea legii lui Moise (F. Ap. 15, 28). Credincioșii Bisericii primare dădeau ascultare rînduiei și autorității apostolice, deoarece Apostolii erau trimiși Mîntuitorului după propriul Său cuvînt: „Precum m-a trimis pe mine Tatăl, vă trimit și eu pe voi” (Ioan, 20, 21). Învățătura și lucrarea Apostolilor avea pentru credincioșii Bisericii garanția adevărului divin, potrivit cuvîntului Domnului: „Nu voi sînteți care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este care grăiește întru voi” (Matei 10, 20).

După Pogorîrea Sfîntului Duh, Apostolii au desfășurat o activitate neobosită în propovăduirea Evangheliei și în organizarea primelor Biserici creștine. Această activitate cerea tot mai multe forțe și mai mulți ostenitori, care să lucreze pe aceeași linie apostolică și să păstreze neschimbate credința, învățăturile și rînduiele apostolice așa cum au fost primite din propovăduirea Mîntui-

sau dacă nu cumva în loc de a-l vesti credincioșilor pe Iisus, ne propovăduim pe noi înșine și încă cu multă emfază.

Am întîlnit pe un frate căruia îi plăcea să fie laudat de credincioși pentru felul cum cîntă sau predică și i-am amintit de sfatul unui duhovnic care ori de cîte ori era laudat de cineva răspundea: „O, știu aceasta, fiindcă mi-a șoptit-o și cel rău mai întîi de a mi-o spune dumneata.”

Să meditam împreună dacă într-adevăr „gătim calea Domnului”? Dacă ne pot numi credincioșii „îngeri” care vestesc voia lui Dumnezeu și nu impun voia lor cu sila?

Să meditam împreună dacă nu cumva am avut sau avem momente de ezitare, dacă nu cumva se zice că sîntem mai puțin credincioși decît înșiși credincioșii noștri; dacă am făcut tot ceea ce trebuie să apărăm dreapta credință? Și dacă nu cumva am dat prilej de o „sminteală” altora?

Acum la Crăciun, la praznicul Înrupării Domnului, de unde începe vestea păcii pe pămînt, cîntată de îngeri, și de cînd se cuvine să începă prin noi „mărirea lui Dumnezeu” între credincioși, înruparea lui Iisus în sufletele credincioșilor, este bine să meditam la aceste îndatoriri.

Este momentul să meditam acum la început de an nou, la Botezul Domnului și la Sf. Ioan Botezătorul, dacă într-adevăr ne străduim îndeajuns pentru cucerirea împărăției lui Dumnezeu în suflete, împărăție care nu este „mîncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfînt” (Romani 14, 17).

Părintele VASILE

torului. Fiecare Apostol avea ucenicii săi, care îl ajutau în lucrarea misionară. Pe unii dintre aceștia, înzestrați cu mai multă rîvnă duhovnicească, Apostolii i-au sfințit, sau, cu un cuvînt mai des folosit în cărțile Noului Testament, i-au hirotonit în diferite trepte ierarhice bisericești, ca episcopi, preoți și diaconi. Cuvîntul „hirotonie” este luat din limba greacă și înseamnă punerea mîinilor. În această rînduială a punerii mîinilor, Sf. Apostoli au luat ca model pe însuși Mîntuitorul, care în diferite împrejurări, cînd era necesară coborîrea unei puteri deosebite din partea lui Dumnezeu, pune mîinile peste cei care aveau trebuință de o asemenea putere (Marcu 5, 23; 6, 5; Luca 13, 13 ș. a.). De altfel și în Vechiul Testament, investirea leviților se făcea tot prin punerea mîinilor (Numeri 8, 10).

Faptele Apostolilor și epistolele lor precizează, așadar, (F. Ap. 6, 6; 13, 3; 14, 23; I Tim. 4, 14; II Tim. 1, 6) că Mîntuitorul a instituit o nouă preoție, preoția creștină, care să continue propovăduirea dreptei credințe, să împărtășească în numele lui Dumnezeu sfințirea credincioșilor și să-i conducă, în cadrul Bisericii, la mîntuire.

Primind acest har, Apostolii l-au transmis urmașilor lor imediați, adică episcopilor numiți părinți apostolici, iar aceștia mai departe altor

(Continuare în pag. 4)

Adunare Eparhială

Duminică, 5 decembrie 1976, a avut loc sesiunea anuală a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului.

Programul a început cu Sf. Liturghie, săvârșită în capela Institutului Teologic de către un sobor de preoți și diaconi în frunte cu P.C. vicar Tr. Belasçu, la care au participat: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, deputații eparhiali, studenți teologi, alți invitați.

Lucrările Adunării Eparhiale, care s-au desfășurat în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu, au fost deschise de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului care, în cuvântarea rostită, a salutat prezența deputaților eparhiali, arătând între altele: „Ne-am întrunit să facem un bilanț al activității Arhiepiscopiei Sibiului în anul 1976, care este rezultatul muncii Centrului arhiepiscopesc, al preoților și credincioșilor noștri, legați de Biserica străbună, de tradițiile strămoșești, cu toții fiind una în slujirea Bisericii și Patriei.”

A vorbit apoi P. C. vicar Tr. Belasçu, care a subliniat răspunderea pe care o au deputații eparhiali în conducerea treburilor Arhiepiscopiei.

Din plenul Adunării Eparhiale au fost expediate telegrame omagiale: Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintelui Republicii Socialiste România, Domnului Manea Mănescu, prim-ministrul guvernului R. S. România, Domnului Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor, și Comitetului Național pentru Apărarea Păcii.

O astfel de telegramă s-a trimis P. F. Părinte Patriarh Justinian.

A participat reprezentantul Departamentului Cultelor.

În continuare s-au citit rapoartele celor trei secții ale Consiliului arhiepiscopesc și anume:

Raportul Secției bisericești, întocmit de P. C. cons. M. Colotelo, raportor P. C. prot. D. Luca (Sibiu), în care s-a reliefat activitatea din parohii, cercetarea acestora de către I. P. S. Mitropolit Nicolae, sfintiri de biserici, mișcări de personal, hirotonirile în 1976, suplinirea parohiilor vacante, colecta F. C. M., disciplina preoților, preoți și diaconi în funcțiune etc.

Raportul Secției culturale, întocmit de P. C. cons. Gh. Papuc, raportor P. C. prot. P. Boeriu (Mediaș), în care s-a reliefat lucrarea școlilor de învățământ teologic, conferințele preoțești, activitatea editorială, lucrarea predicatorială și cea social-patriotică a preoților, vizite ale unor dele-

gații străine în 1976 la Centrul arhiepiscopesc și Institutul Teologic etc.

Raportul Secției economice, întocmit de P. C. cons. M. Rusu, raportor d-l I. Georgescu (Mediaș), din care s-a desprins activitatea financiar-gospodărească a Arhiepiscopiei, sursele de venituri, cheltuielile mai de seamă, executări și verificări de proiecte pentru construcții și reparații de biserici și case parohiale, revizii contabile etc., fiind prezentate totodată spre aprobare o seamă de documente privind activitatea financiară.

Toate rapoartele au fost aprobate. Pe marginea lor au luat cuvântul următorii deputați eparhiali: E. Furnică (Brașov), M. Hălmagiu (Avrig), I. Gherasim (Or. Victoria), Er. Vigheci (Codlea), Gh. Vasilescu (Sf. Gheorghe), C. Botea (Holbav), A. Laurențiu (Agnita), prot. Z. Moșoiu (Brașov), Gh. Danciu (Rupea), prot. D. Luca (Sibiu), pr. prof. Is. Todoran, prot. P. Dumbravă (Sf. Gheorghe) și pr. vicar Tr. Belasçu (Sibiu). Cu toții au reliefat aspecte din activitatea Arhiepiscopiei, care a fost calificată ca foarte intensă, venind totodată cu prețioase constatări din parohii și sugestii pentru lucrarea viitoare.

Mulțumind pentru prezența activă la lucrările Adunării Eparhiale, în încheiere I. P. S. Mitropolit Nicolae a îndemnat pe deputații eparhiali să fie factori dinamizanți în circumscriptiile și parohiile de care aparțin, pentru ca întreaga noastră activitate să fie cât mai folositoare Bisericii și Patriei ai căror fii sîntem.

I. P. S. Sa a omagiat personalitatea Domnului Președinte al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, steaua călăuzitoare a destinului de astăzi ale Patriei.

Gânduri de dragoste frățească în Hristos-Domnul nostru a transmis P. F. Părinte Patriarh Justinian.

Mulțumiri pentru tot sprijinul acordat Arhiepiscopiei Sibiului a exprimat de asemenea D-lui Gh. Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor.

Lucrările Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului, ca de altfel și cele ale celorlalte Eparhii din Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, au făcut nu numai bilanțul unei activități, ci ele au însemnat și un imbold în plus pentru preoții și credincioșii noștri în a-și face și de acum înainte cu râvnă datoria, fiecare la locul său de muncă.

Muncitor, muncă și răsplata muncii

Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a pus în raiul desfătărilor, ca să lucreze și să-l păzească (Facere 2, 15).

Cuvintele acestea sînt așa de lesne de înțeles, încît oricine poate vedea dintr-însele că chemarea omului este a se îndulci de frumusețile lumii acesteia prin lucrare și strădanie, adică să lucreze și să păzească raiul, ca apoi să se desfăteze în el. De aceea a și zis psalmistul David în psalmul 127: „Fericit este cel ce rodurile ostanelilor sale va mîncea și bine îi va fi.” Iar în pildele înțeleptului Solomon (10, 24) așa citim: „Tot cel ce poartă grijă are de prisos, iar cel dezmiertat și nepurtător de grijă în lipsă va fi.” Să căutăm la albine, cu cită sîrguință zboară de la o floare la alta și cu ce băgare de seamă sug dintr-însele miere și adună ceara și cu cită purtare de grijă intră în coșnițele lor încercate și clădesc din ceară faguri, ca apoi să aibă loc de păstrare pentru miere în vreme de lipsă. Mirarea cuprinde pe omul gînditor cînd privește la furnică, cu cită grabă și sîrguință umblă și își adună hrană și o duce în cuibul obștesc spre păstrare pentru vreme de nevoie. De va căuta omul la păsări, așijderea va vedea cu ce iuteală aleargă ele prin văzduh, cîntînd și adunînd hrană pentru sine sau pentru puii lor. Cine va putea lăuda destul privegherea ciînelui credincios pentru tot ce este al stăpînului său! Vitele noastre de casă, precum sînt: caii, boii, bivoli, încă îndeplinesc dorința aceasta a firii, căci cu ele arăm și cu ele ne aducem acasă toate roadele de pe cîmp.

Dar și omul e sîrguitor; plugarul bun nu-și cruță sudoarea în vremea căldurii de vară, nici bărbăția în vremea gerului de iarnă; el poartă grijă pentru semănare, ca și pentru seceriș. Nu mai mică grijă decît plugarul are și oierul pentru turma sa și pentru înmulțirea folosului său. De cite ori îl bate pe el vîntul, ploaia și zăpada. De

cite ori îl nădușește zăduful zilei de vară și gerul nopților de iarnă. Și el toate le suferă. Iacob (Facere 31, 40) a păscut oile lui Laban 14 ani și, făcînd socoteală pentru slujba sa, a zis către stăpînul său: „Ziua mă ustura de căldură și noaptea de ger.” Meseriașul toată ziua lucrează și nu părăsește locul de lucrare; unul ciocănește de dimineața pînă seara, altul lucrează la tot felul de lemne, și iarăși altul face hîrtie, postavuri, mătasuri și așa mai departe. Cărturarul, învățătorul și dregătorul se deprind cu grija chemării lor; ei petrec partea cea mai mare a zilei nu pentru sine, ci pentru binele de obște, pentru siguranța, pentru luminarea și creșterea aproapei lor. Adeseori le este ziua scurtă și sînt siliți a rupe și din noapte pentru a săvîrși lucrul care țintește la folosul obștesc.

Dacă toate fapăturile și toți oamenii se îndeletnicesc cu o lucrare mare și arată o silință neobosită pentru împlinirea chemării lor, ce va gîndi de sine un leneș și un trîndav? Și cum îl va socoti pe dînsul alți oameni sîrguitori și nepregetători? El trebuie să se rușineze de sine însuși; căci dacă se va plînge asupra sărăciei sale, îl vor înfrunta alții, că el nu lucrează, ci petrece în lene, de aceea este sărac. În chipul acesta sărăcia lui este pedeapsa lui Dumnezeu pentru lenea și nepăsarea lui întru întrebuintarea vremii și întru agonisirea pînii de toate zilele. Leneșul umblă după desfătăre și nu o poate afla, iar omul strădalnic trăiește în îndeustare, căci lucrează și face lucruri noi cu mîinile sale, care apoi nu numai îl desfătează, ci îi dau și poftă de a lucra și alte lucruri, care îi vor aduce lui și mare folos. Aceasta este răsplata tuturor răsplăților omului strădalnic: își varsă sudoarea sa și apoi vede folosul ei în lucrul mîinilor sale. O, dulce simțire! O, simțire puternică de a produce în omul obosit puteri înnoite pentru începerea altui lucru! Astfel de simțire

Ședința anuală a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În 11 decembrie 1976 a avut loc la palatul patriarhal din București ședința anuală a Sf. Sinod al B. O. R., prezidată de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian.

Lucrările ședinței Sf. Sinod au avut loc în reuniuni plenare și în patru Comisii sinodale, care au întocmit referate, aprobate de Sf. Sinod.

Comisia Afacerilor Externe Bisericești, prezidată de I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei, avînd ca raportor pe P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, a ascultat și aprobat raportul privind acțiunile externe ale Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române în anul 1976, mai precis raporturile cu Bisericele Ortodoxe, cu Bisericele Vechi-Orientale, cu Bisericele Protestante, cu Consiliul Ecumenic al Biseriilor, cu Conferința Biseriilor Europene, cu Conferința Creștină pentru Pace, cu diferite alte Organizații ecumenice internaționale și cu alte religii.

Comisia pentru doctrină, viață religioasă și mănăstiri, prezidată de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, avînd ca raportor pe P. S. Arhiepiscop-vicar Eftimie Birlădeanu, a ascultat și aprobat raportul privind, între altele: Pastorală Sf. Sinod privind colecta pentru Fondul Central Misionar din Duminica Ortodoxiei 1977; fixarea datei Sf. Paști în anul 1978; itinerariile pastorale ale membrilor Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, contribuția Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române la Fondul solidarității internaționale; propuneri pentru aniversarea Centenarului Independenței de Stat a României și comemorarea a 70 ani de la Răscoala țărănească din 1907; măsuri luate de eparhii pentru protejarea monumentelor istorice și de artă bisericească etc.

Comisia canonică, juridică și pentru disciplină, prezidată de I. P. S. Mitropolit Teoctist al Olteniei, avînd ca raportor pe P. S. Episcop-vicar Timotei Lugoianul, a ascultat și aprobat raportul privind: proiectul de Regulament pentru administrarea cimitirelor; acordarea rangului de arhimandrit P. C. protos. Modest Murariu, slujitor la Catedrala Ortodoxă din Alba Iulia, și P. C. protos. Pahomie Gorea, mare eclesiarh la catedrala arhiepiscopală din Galați.

Comisia învățămîntului pentru pregătirea personalului bisericesc, prezidată de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, avînd ca raportor pe P. S. Episcop-vicar Roman Ialomîțeanul, a ascultat și aprobat raportul privind fixarea temelor Conferințelor de orientare pe 1977; organizarea seriei a 63-a a cursurilor de îndrumare misionară și pastorală a clerului pe 1977; problema cursurilor seminariale speciale de la Curtea de Argeș.

Dr. Cezar Vasiliu

place lui Dumnezeu, căci e sfîntă și de aceea o binecuvîntează. „Că binecuvîntarea Domnului îmbogățește pe cel drept și nu se va adăuga lui întristare în inimă” (Înt. lui Solomon 10, 23).

Într-adevăr, nu fără pricină îndeustătoare a dat Dumnezeu omului tăria trupului și putința de a întrebuinta acea tărie a trupului său spre acoperirea trebuințelor sale. O, cît de înțelept face omul cînd în lumea aceasta, care îi poate fi raiul desfătărilor, va lucra și va întrebuinta tăria trupului său după chemarea sa, care s-a hotărît lui de la Dumnezeu! Unul ca acesta goleşte odihnit paharul morții, fiindcă el și-a împlinit chemarea, căci cu viața sa cea bună a dat pildă bună casnicilor săi. Numele lui va rămînea în cinste la toți care l-au cunoscut pe el, lacrimile copiilor și nepoților săi cu care îl vor petrece la locul odihnei, vor fi atîtea semne de adevărată dragoste către dînsul, ca și către Tatăl, binecuvîntătorul și hrănitorul lor. Oare poate fi în lume vreo mai mare răsplătire decît aceea care se dă omului strădalnic în ceasul morții? O, odihna aceasta a omului strădalnic în ceasul morții nu se poate asemăna cu nici o răsplătă lumească, ci pe drept cuvînt se numește biruința cîștigată asupra slăbiciunilor omenești.

Mitropolitul Andrei Șaguna, Predici...
Sibiu, 1855

De vorbă cu credincioșii

Despre Taina Sf. Mir, Sf. Maslu și a Pocăinței

— Fiule, Taina Sf. Mir este Taina prin care se împărtășește celui nou botezat darul Sf. Duh. Așa au făcut și Sf. Apostoli, precum reiese din Faptele Apostolilor (8, 19).

— Părinte, nu ajunge numai Botezul ca să te mîntuiești?

— Fiule, multe trebuie ca o casă să fie terminată și înfrumusețată. Așa și darul Sf. Duh are multe frumuseți pentru casa sufletului nostru. De aceea se spune în Sf. Evanghelie de la Ioan din noaptea Învierii că prin Iisus Hristos am luat dar peste dar, iar în Faptele Apostolilor se arată cum au fost unii botezați cu botezul lui Iisus, dar nu aveau Duhul Sfînt, iar Sfinții Apostoli și-au pus mîinile peste ei și au luat Duhul Sfînt (F. Ap. 19, 6. 8. 16).

— Părinte, pentru ce se unge pruncul cu mir cînd se dă pecetea darului Duhului Sfînt?

— Mirul de după Sf. Botez nu este untdelemn de rînd, ci este Sf. Mir. Încă din Vechiul Testament untdelemnul era socotit dătător de sfințenie. „Moise a luat untdelemnul pentru ungere, a uns sfîntul locaș și toate lucrurile care erau în el și le-a sfințit” (Levitic 8, 10), iar în Noul Testament Sfinții Apostoli vorbesc despre această ungere care ne sfințește, zicînd: „Cel ce ne întărește împreună cu voi în Hristos și care ne-a uns este Dumnezeu” (II Cor. 1, 21) și în alt loc zice: „Ungerea pe care ați primit-o de la El rămîne în voi” (I Ioan 2, 27). Deci vezi, fiule, toate cîte le-a lăsat Dumnezeu prin Sf. Apostoli sînt de folos și ce au făcut Sf. Apostoli trebuie să facem și noi.

*

— Părinte, cînd un credincios se îmbolnăvește de ce se cheamă preoții să-i facă slujbă și-l ung cu untdelemn?

— Pentru ce? Ascultă pe Sf. Apostol Iacob: „De este unul dintre voi bolnav, să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungîndu-l pe el cu untdelemn în numele Domnului” (Iacob 5, 14). Aceasta este Taina Sf. Maslu, fiule, prin care se dă credinciosului bolnav iertare păcatelor și ușurarea suferințelor trupești și sufletești.

— Părinte, ce legătură are păcatul cu boala?

— Mare legătură, fiule! Pentru păcatele noastre de multe ori ni se îmbolnăvește trupul și sufletul nostru slăbește. Ai auzit de slăbănogul din Sf. Evanghelie că atunci cînd Hristos-Domnul i-a zis: „și te iartă păcatele”, de îndată s-a însănătoșit și cu trupul.

Apoi peste credincios vin uneori și încercări pentru întărirea credinței, ca peste dreptul Iov.

De aceea rugăciunea credinței poate tămădui pe credinciosul bolnav. Chiar pe vremea Sf. Apostoli bolnavii erau unși cu untdelemn și se vindeau (Marcu 6, 13). Mai observi, fiule, că nu oricine poate să săvîrșească Sf. Maslu, ci numai preoții, cum arată limpede Sf. Apostol Iacob. Toate-s așezate cu bună rînduială și înțelepciune, deci și noi să căutăm a le îndeplini întocmai.

*

— Taina Pocăinței este, fiule, aceea Sf. Taină prin care se dă iertarea păcatelor făcute după botez. Credinciosul își mărturisește păcatele, iar preotul, cu puterea ce îi este dată de Dumnezeu,

îi dă iertare, cînd zice: „Iar eu nevrednicul preot și duhovnic cu puterea care-mi este dată mie te iert și te dezleg în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh.

— Părinte, ce mai greșește credinciosul după botez?

— Fiule, multe sînt ispitele de la diavolul, care vîn peste om o viață întreagă și de multe ori cade. Aceasta a cunoscut-o deplin Mîntuitorul nostru și pentru aceea a rînduit să ne dea un ajutor ca să ne ridicăm din căderile noastre și acest ajutor este darul iertării în urma mărturisirii noastre. „Mulți dintre cei ce crezuseră veneau să-și mărturisească păcatele și să spună ce au făcut” (F. Ap. 19, 18). La Sf. Ioan Botezătorul de asemenea veneau mulți să-și mărturisească păcatele. „Și mărturisindu-și păcatele, erau botezați în Iordan” (Matei 3, 16).

— Părinte, am spus unora care nu cred cum învață Legea noastră străbună despre aceasta și mi-au răspuns că, dacă-ți pare rău de păcate, Dumnezeu te iartă fără spovedanie la preot.

— Nu-i așa, fiule. Nu ajunge numai să-ți pară rău, ci trebuie și darul lui Dumnezeu și acest dar l-a dat Dumnezeu numai preoților prin Sf. Apostoli, precum se arată în Sf. Scriptură: „Adevărat că orice veți lega pe pămînt va fi legat și în cer, și orice veți dezlega pe pămînt va fi dezlegat și în cer” (Matei 18, 18). Deci nu oricine are această putere, ci numai cei cărora le este dată.

Succesiunea apostolică

(Urmare din pag. 2)

episcopi apoi preoților și diaconilor. Astfel, chiar în timpul apostolic se formase o ierarhie bisericească de origine apostolică, iar această ierarhie — la rîndul ei — a transmis același har dumnezeiesc, prin Sf. Taină a hirotoniei, urmașilor și astfel s-a format un lanț sau un șir neîntrerupt de episcopi sau ierarhi, preoți și diaconi, care au primit ca moștenire sau succesiune de la Sfinții Apostoli puterea harică sfințitoare, prezentă permanent în Biserică.

Așa cum existența Bisericii din timpul Sf. Apostoli era de neconceput fără Apostoli, tot așa și în comunitățile creștine de după moartea Apostolilor viața bisericească nu se putea concepe fără prezența și autoritatea urmașilor Apostolilor, adică fără ierarhie. Acest lucru este exprimat și subliniat mereu în scrierile vremii post apostolice, iar Sf. Ciprian, un părinte bisericesc din sec. III, spunea că numai acolo poate fi Biserică, unde este și episcop.

Am văzut că transmiterea harului dumnezeiesc în cadrul succesiunii apostolice are loc prin Taina hirotoniei. Întemeiată de însuși Mîntuitorul Iisus Hristos, după învierea Sa (Matei 28, 18—20), această Taină a fost pusă în practică de către Sfinții Apostoli după Pogorîrea Sfîntului Duh (F. Ap. 6, 6; 13, 3; 14, 23; I Tim. 4, 14; II Tim. 1, 6) și continuată de către urmașii lor din generație în generație. Partea principală văzută a Tainei hirotoniei este punerea mîinilor episcopului peste cel hirotonit, imprimarea semnului crucii peste el și rugăciunea de chemare a Sf. Duh. Despre rugăciunea hirotoniei citim și în Faptele Apostolilor 14, 23: „apoi cu rugăciuni și cu ajunări le-au hirotonit preoți în fiecare biserică.” Mențiunea ajunării se explică prin faptul că hirotonia avea loc, ca și astăzi, în cadrul Sf. Liturghii.

Partea nevăzută a Tainei hirotoniei constă în împărtășirea harului Sf. Duh celui hirotonit (după cuvîntul Sf. Apostol Pavel (în I Tim. 4, 14), prin care i se conferă puterea slujirii preoțești cu toate îndatoririle unei asemenea slujiri.

Dar continuitatea sau succesiunea apostolică nu se limitează numai la rugăciunea și punerea mîinilor din partea episcopului. Ea presupune și cere neapărat și o continuitate a dreptei credințe apostolice. Pentru a asigura această continuitate, moștenirea, mărturisirea și păstrarea dreptei credințe constituie o condiție și o parte a rînduiei hirotoniei. Candidatul la hirotonie întru preot, sau episcop, este obligat a rosti un legămînt prin care

— Părinte, ei răspund că preoții sînt și ei păcătoși, cum să mă poată ierta de păcate?

— Fiule, pentru păcatele lor Dumnezeu îi va trage la răspundere, dar darul de a lega și dezlega este de la Dumnezeu, nu de la ei și acest dar este o mare putere de la Cel Atotputernic.

— Părinte, ei mai spun că de ce numai la preoți să te mărturisești, căci este scris: „Mărturisiți-vă păcatele unii altora” (Iacov 5, 16). Deci poți să-ți spui păcatele la orice om.

— O, fiule, ce lipsă de dreaptă judecată. Dacă spui păcatele la orice om ce ți-ar ieși în cale, ce neorînduială ar fi în lumea aceasta. Noi ne mărturisim la preot, pentru că el este legat cu jurămînt să nu spună nimănui păcatele noastre. Deci mare lucru este că lui singur i s-a dat prin Sf. Apostoli darul de a lega și dezlega păcatele. Textul: „Mărturisiți-vă păcatele unii altora” se înțelege astfel: „Unii” sîntem noi și „altora” sînt preoții. Căci ce folos am avea dacă ne-am spus păcatele unii altora? Încearcă, fiule, cînd ai pe suflet un păcat care te apasă și mergi în fața Sf. Altar, la preotul rînduit de Dumnezeu pentru aceasta să-ți mărturisești păcatul, ca să te dezlege prin darul lui Dumnezeu care îi este dat. Vei vedea cum te întorci ușurat la casa ta, cum vei simți că s-a ușurat sufletul. Dar dacă te apasă pe suflet un păcat și ți-l spui altcuiva, atunci acela te va spune altora, care vor rîde de păcatul tău. Vei vedea, fiule, că mai mult te vei tulbura înăuntrul tău și nu vei fi ușurat ca de la mărturisirea în fața preotului și-n loc de ușurare vei cîștiga împovărare. Ține așadar, fiule, rînduiala cea bună, mărturisește-ți păcatele la sf. biserică, cum s-au mărturisit moșii și strămoșii noștri și vei vedea marea minune a ușurării și iertării.

Pr. I. Mibălțan

Vorbe înțelepte

- Dreptatea iese ca untdelemnul deasupra apei.
- Toată pasărea își are odihna în cuibul său.
- Nu făgădui ce nu poți împlini.
- Gura aduce ura.
- Dacă n-ai ce să mănînci, muncește.
- Haina împrumutată nu ține de cald.
- Cînd vezi pe om la înfrîntare, nu-i mai da și tu supărare.
- Lucrul de seară nu-l lăsa pentru dimineață.
- Dacă pui untdelemn în candelă îți va lumina.
- Limba taie ca foarfecele.
- Puțină milostenie de multe nevoi scapă.
- Nici prea lacom, nici prea galanton.
- Mai bine să mori de foame decît să iei pîinea săracului.
- Omul nemulțumit fuge de bine și dă peste amărăciune.
- Oaspetele nu mănîncă ce gîndește, ci mănîncă ce găsește.

(Anton Pann, De la lume adunate...)

Culegere: D. Călugăr